

Brett orderfall indikerar ökad nedgång för industrin

Orderingången faller nu på bred front och omfattar teknikindustrin med få undantag. Bland de olika grupperna av leverantörer finns inga undantag. Teknikföretagens konjunkturindex indikerar att produktionsnivån fortsätter nedåt.

Enda undantagen till minskad orderingång bland de olika branscherna är transportmedelsindustrin och elmaskiner som ökar ordervolymer något. I övriga delbranscher och för samtliga grupper av leverantörer minskar ordervolymer.

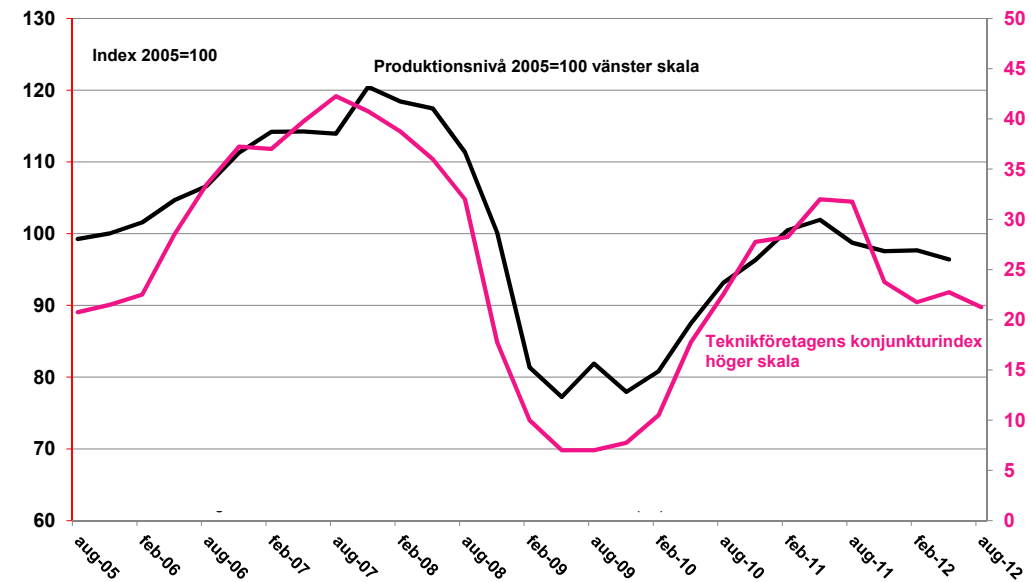
” **Nedgången i konjunkturen tilltar.**

Nedgången i konjunkturen, som initialt varit exportledd, sker nu på bred front och påverkar i

ökad omfattning mindre och mer hemmaorienterade företag.

Kapacitetsutnyttjandet ligger oförändrat kvar på en nivå som brukar gälla i en lågkonjunktur. Bristen på yrkesarbetare minskar återigen ned till låg nivå, nedgången gäller alla delbranscher och för samtliga underleverantörer. Behovet av tekniker och ingenjörer ligger i stort sett kvar på samma nivå som före sommaren.

Teknikföretags konjunkturindex visar att konjunkturen fortsätter ned tredje kvartalet

Teknikföretagens konjunkturindex = Andel företag med fullt kapacitetsutnyttjande, stor orderstock och brist på arbetskraft. Samtliga faktorer kan anta värdet 0-100. Produktionsindex enl. SCB (IPI)

ORDERLÄGET

		Sverige				Export				
		↑	-	↓	=	↑	-	↓	=	
Metallvaruföretag										
maj-12	36%	26	63	11	15	64%	70	22	8	62
aug-12		5	61	34	-29	15	57	28	-13	
Maskinindustri										
maj-12	20%	13	57	30	-17	80%	7	50	43	-36
aug-12		10	47	43	-33	5	68	27	-22	
Leverantörer till maskinindustri										
maj-12	41%	22	38	40	-18	59%	34	49	17	17
aug-12		14	38	48	-34	27	17	56	-29	
Leverantörer till tele- och elektroindustri										
maj-12	55%	11	52	37	-26	45%	6	43	51	-45
aug-12		18	37	45	-27	11	42	47	-36	
Instrumentindustri										
maj-12	6%	29	68	3	26	94%	3	50	47	-44
aug-12		13	83	4	9	6	82	12	-6	
Bil- och transportmedelsindustri										
maj-12	18%	20	42	38	-18	82%	38	53	9	29
aug-12		18	73	9	9	38	56	6	32	
Leverantörer till bilindustri										
maj-12	46%	21	40	39	-18	54%	11	48	41	-30
aug-12		2	70	28	-26	2	57	41	-39	
Leverantörer till bygg och anläggning										
maj-12	57%	18	62	20	-2	43%	5	38	57	-52
aug-12		4	71	25	-21	15	58	27	-12	

		Sverige				Export				
		↑	-	↓	=	↑	-	↓	=	
0-74 anställda										
maj-12	55%	20	51	29	-9	45%	26	46	28	-2
aug-12		12	58	30	-18	14	63	23	-9	
75-150 anställda										
maj-12	50%	33	45	22	11	50%	29	46	25	4
aug-12		9	50	41	-32	14	40	46	-32	
151-500 anställda										
maj-12	39%	21	64	15	6	61%	20	41	39	-19
aug-12		7	63	30	-23	18	48	34	-16	
501- anställda										
maj-12	14%	12	51	37	-25	86%	27	53	20	7
aug-12		24	62	14	10	23	67	10	13	

Teknikföretag totalt

maj-12	22%	18	54	28	-10	78%	26	52	22	4
aug-12		16	59	25	-9	22	63	15	7	

Teknikföretag leverantörer totalt

maj-12	46%	19	47	34	-15	54%	14	39	47	-33
aug-12		6	62	32	-26	12	43	45	-33	

ORDERINGÅNGEN MINSKAR PÅ BRED FRONT

Teknikföretagens konjunkturbarometer visar sammantaget på en svagt ökad ordervolym under tredje kvartalet. Det är endast stora företag inom transportmedelsindustrin som rapporterar en lite starkare ordergång. För övriga branscher, för leverantörer och för små, mindre och medelstora företag fortsätter exportordergången att minska. Bilden är densamma för hemmamarknaden, här med instrumentföretagen som enda undantag.

Leverantörerna visar en fortsatt nedgång i efterfrågan både hemma och på export.

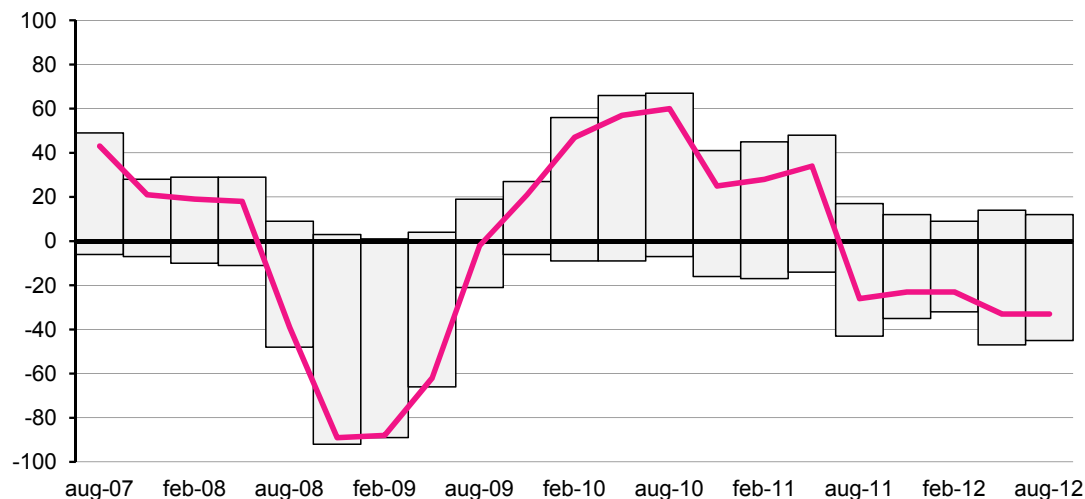
Nedgången är omfattande och samtliga grupper, eller leverantörer till bil- och transportmedelsindustrin, ma-

”Orderingången minskar på bred front på export och hemmamarknad.

skinindustrin, tele- och elektroindustrin samt till bygg och anläggningsindustrin, rapporterar minskade ordervolymer under årets tredje kvartal.

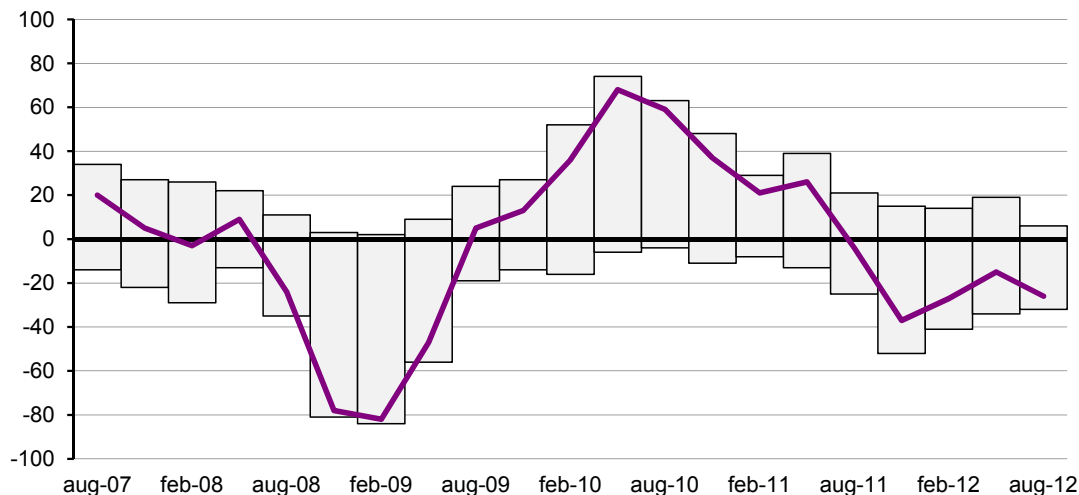
Den exportledda nedgången i konjunkturen påverkar nu de svenska leverantörerna i ökad omfattning.

Exportorder minskar kvartal för kvartal för leverantörer i Sverige...

Andel leverantörer (viktat med storleken på exportförsäljningen) som anger att orderingången på export det senaste kvartalet ökat (+) respektive minskat (-). Kurvan visar skillnaden netto (ökat-minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer.

...och takten nedåt tilltar igen på hemmamarknaden

Andel leverantörer (viktat med storlek på hemmamarknadsförsäljningen) som anger att order från hemmamarknaden det senaste kvartalet ökat (+) respektive minskat (-). Kurvan visar skillnaden netto (ökat-minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer.

ORDERINGÅNGEN I DELBRANSCHER

Exportorderingsgången för **transportmedelsindustrin** förbättras sammantaget under tredje kvartalet i ungefär samma takt som under andra kvartalet i år.

Orderingsgången från hemmamarknaden har tidigare under drygt ett år försämrats, men här rapporterar nu företagen att orderingsgången ökat om än i liten omfattning.

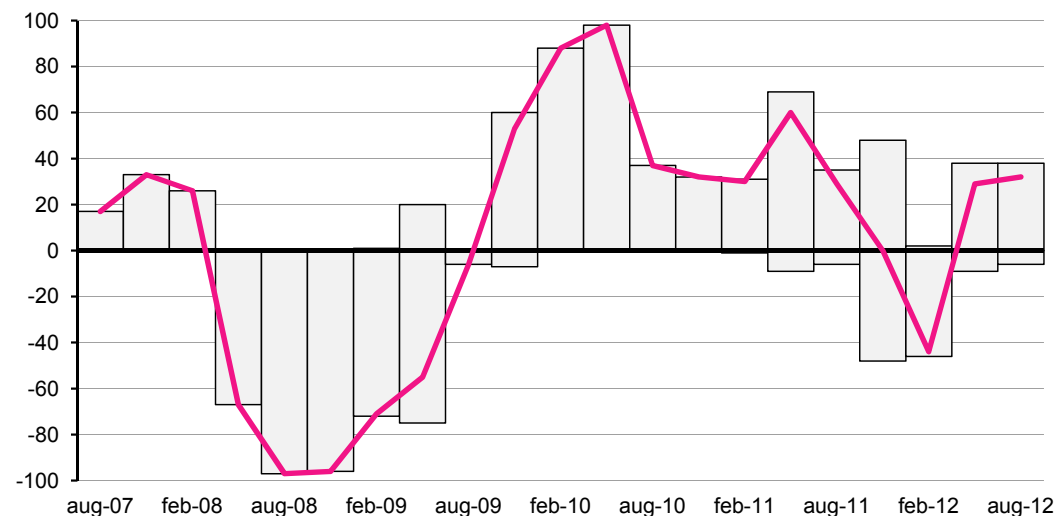
” Orderingsgången förbättrad för transportmedelsindustrin.

Det skall understrykas att små- och medelstora företag inom transportmedelsindustrin inte är lika positiva om orderingsgången som stora företag. För mindre och medelstora företag minskar ordervolymer.

Efterfrågan inom transportmedelsindustrin är fortfarande låg, de bättre ordersiffrorna sammantaget till trots. Exempelvis anser få företag att orderstocken skulle vara större än normalt.

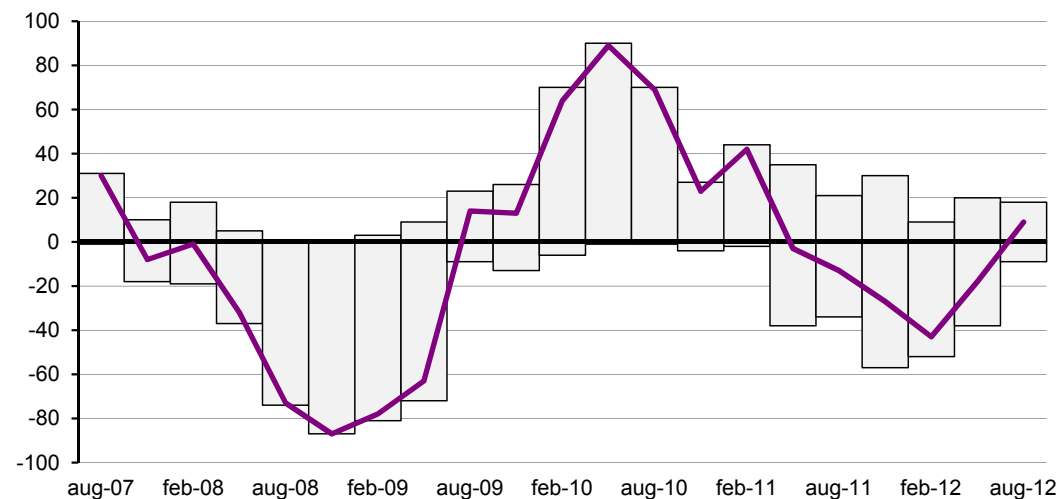
Färdigvarulagren har däremot reducerats jämfört med andra kvartalet i år. Då rapporterade knappt vart femte företag lagren som stora mot låga en procent detta kvartal.

Transportmedelsindustrins exportorder fortsätter öka...

Andel bil- och övriga transportmedelsföretag (viktat med storleken på exportförsäljningen) som anger att orderingsgången på export det senaste kvartalet ökat (+) respektive minskat (-). Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer.

...och nu ökar också hemmamarknaden något

Andel bil- och övriga transportmedelsföretag (viktat med storleken på hemmaförsäljningen) som anger att orderingsgången på hemmamarknaden det senaste kvartalet ökat (+) respektive minskat (-). Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer.

Efterfrågan för **leverantörer** till **bilindustri** fortsätter att försämrans och orderingen både från hemmamarknad och export minskar nu i högre omfattning jämfört med före sommaren. Tidigare var det enbart orderingen på export som föll i en ökad omfattning.

Runt 40 procent av företagen netto har nu färre exportorder och för hemmamarknaden är det drygt vart fjärde. Endast marginella två procent rapporterar ökade order, det gäller både export och på hemmamarknad.

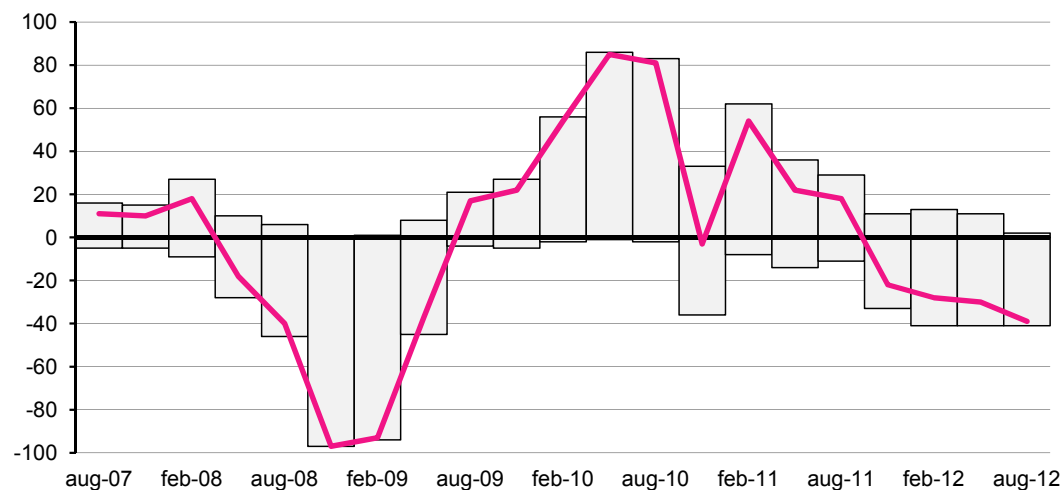
” **Orderingen allt sämre för svenska leverantörer till bilindustrin.**

Då hela två tredjedelar av leverantörernas export går till EU är de minskande ordervolymer en

återspeglning av den minskade bilförsäljningen och den efterföljande lägre produktionsnivån inom bilindustrin inom Europa.

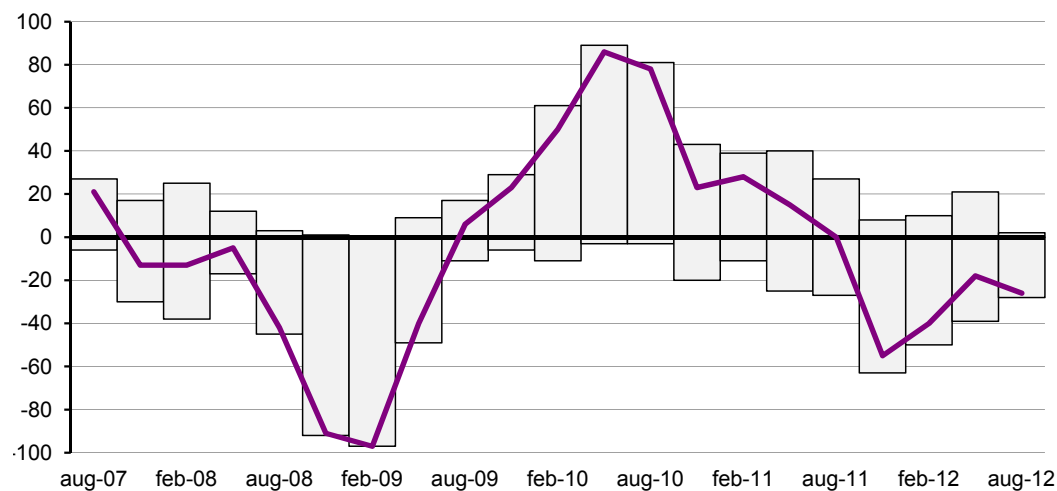
Bilindustrins leverantörer rapporterar även en nedgång till jämförelsevis låga nivåer i bristen på såväl yrkesarbetare som tekniker/ingenjörer, se vidare sid 11.

Exportorder för bilindustrins leverantörer minskar i ökad takt...

Andel billeverantörer (viktat med storleken på exportförsäljningen) som anger att orderingen på export det senaste kvartalet ökat (+) respektive minskat (-). Kurvan visar skillnaden netto (ökat-minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer.

...och så även på hemmamarknaden

Andel billeverantörer (viktat med storlek på hemmamarknadsförsäljningen) som anger att order från hemmamarknaden det senaste kvartalet ökat (+) respektive minskat (-). Kurvan visar skillnaden netto (ökat-minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer.

Tillverkare av **elmaskiner** och elapparater rapporterar sammantaget en mindre ökning i ordergång. Ordergången från hemmamarknaden ökar rejält efter en tillfällig nedgång under andra kvartalet i år. Det ska betonas att ordergången i denna bransch oftast är av projektkaraktär och därmed i hög grad oregelbunden. Exportordervolymer fortsätter att minska något, nu för femte kvartalet i rad.

Nedgången i order fortsätter för **leverantörer till tele- och elektroindustrin**. Hemmaorder minskar i oförändrad takt medan nedgången från exportmarknaden inte är lika omfattande som under andra kvartalet.

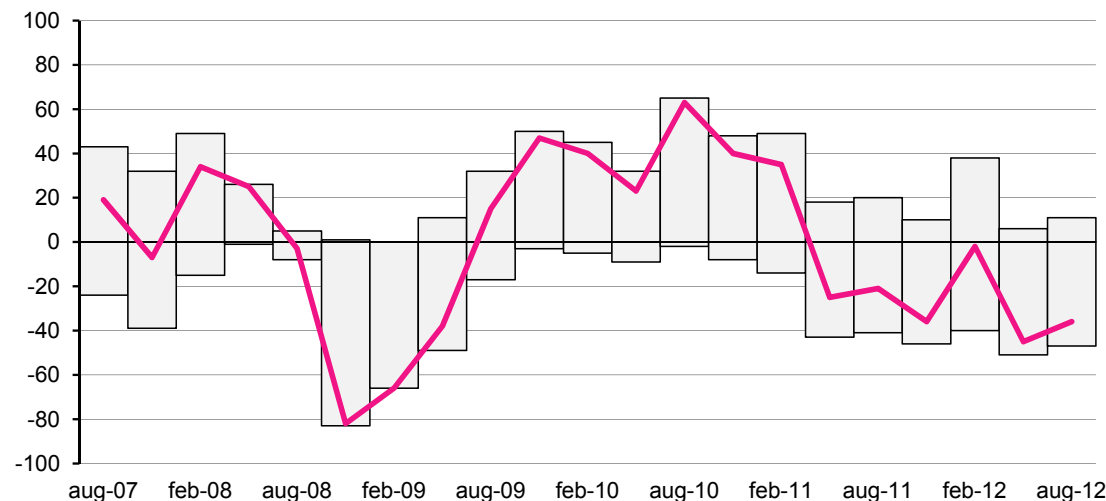
Leverantörsföretagen rapporterar därutöver ett sämre

” **Nedgången för leverantörer till tele- och elektroindustrin fortsätter.**

utfall för orderstocken. Hälften av företagen anser den som liten mot 37 procent under andra kvartalet. Endast vart tionde företag anser orderstocken som stor.

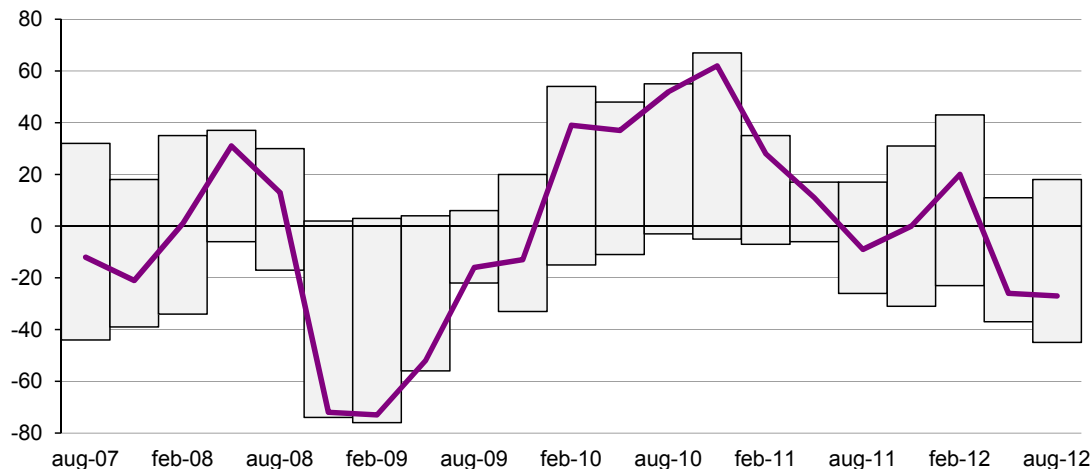
Även ordergången för **instrumentindustrin** minskar för femte kvartalet i rad. Exporten dominerar stort och ordergången fortsätter här att minska om än i mindre omfattning än under föregående kvartal. Mer positivt är att hemmaorder ökar, men detta får följaktligen liten påverkan på den totala ordergången.

Exportordergången fortsätter minska för leverantörer till tele- och elektroindustrin...

Andel leverantörer till tele- och elektroindustrin (viktat med storleken på exportförsäljningen) som anger att ordergången på export det senaste kvartalet ökat (+) respektive minskat (-). Kurvan visar skillnaden netto (ökat-minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer.

...och så även på hemmamarknaden

Andel leverantörer till tele- och elektroindustrin (viktat med storleken på hemmamarknadsförsäljningen) som anger att order från hemmamarknaden det senaste kvartalet ökat (+) respektive minskat (-). Kurvan visar skillnaden netto (ökat-minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer

Orderingången för **maskinindustrin** minskar ytterligare, men nedgången är inte lika djup som under andra kvartalet i år.

Den internationella efterfrågan är fortsatt låg och exportorder minskar för fjärde kvartalet i rad. Positivt är att inte fullt lika många rapporterar minskade exportorder som under andra kvartalet.

Orderingången från hemmamarknaden har däremot försämrats ytterligare. Knappt 40 procent rapporterar minskade

” Mindre nedgång i ordervolymer på för maskinindustrin på export, men större på hemmamarknaden.

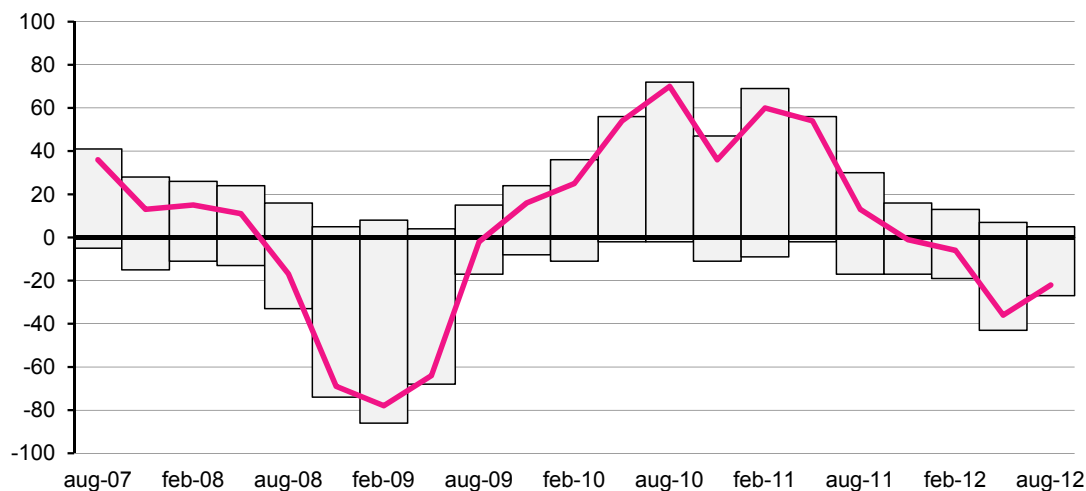
hemmaorder mot 30 procent närmast föregående kvartal.

Tillverkare av maskiner till andra tillverkande industrier (än till teknikföretag) rapporterar

minskande orderingång från både hemma- och exportmarknad. Hittillsvarande nedgång i hemmaorder är ett tecken på fortsatt minskning för industrins investeringar i Sverige det närmaste året.

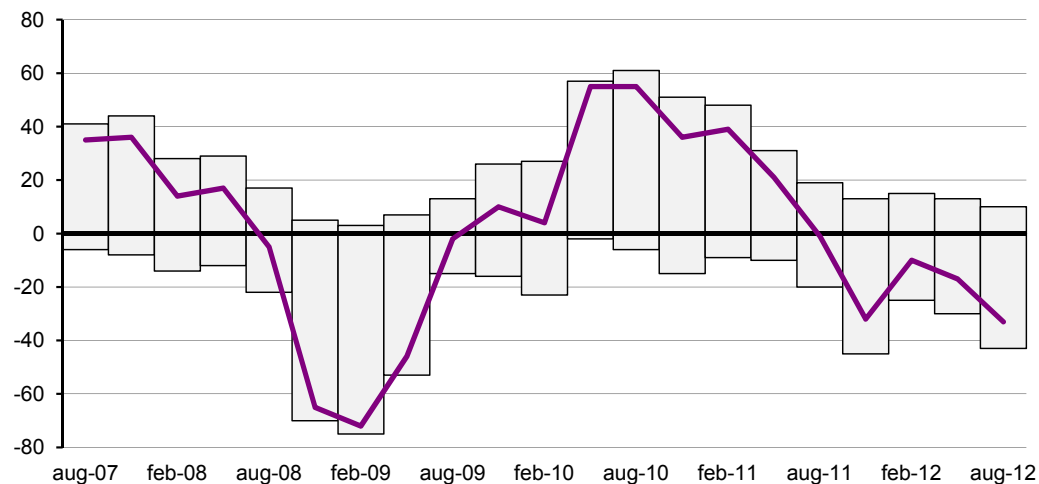
En klart sämre efterfrågan jämfört med tidigare i år redovisar också tillverkare av sk allmänna maskiner (lyft-och godshantering, kyla och ventilation, vätskehantering m.m.). Detta både från hemma- och exportmarknad.

Maskinindustrins orderingång på export faller i mindre omfattning...

Andel maskinföretag (viktat med storleken på exportförsäljningen) som anger att orderingången på export det senaste kvartalet ökat (+) respektive minskat (-). Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer.

...men i ökad takt här hemma

Andel maskinföretag (viktat med storlek på hemmamarknadsförsäljningen) som anger att order från hemmamarknaden det senaste kvartalet ökat (+) respektive minskat (-). Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer.

Leverantörer till maskinindustrin redovisar återigen en minskad ordergång på export efter en tillfällig ökning under andra kvartalet. Hela 56 procent av företagen har minskade exportorder mot 17 procent under andra kvartalet i år.

På hemmamarknaden fortsätter nedgången i order i ökad takt.

Knappt hälften av företagen redovisar minskade hemmaorder mot 40 procent föregående kvartal. Nedgången är här i linje med de tre senaste kvartalens nedgång för maskinindustrins slut-

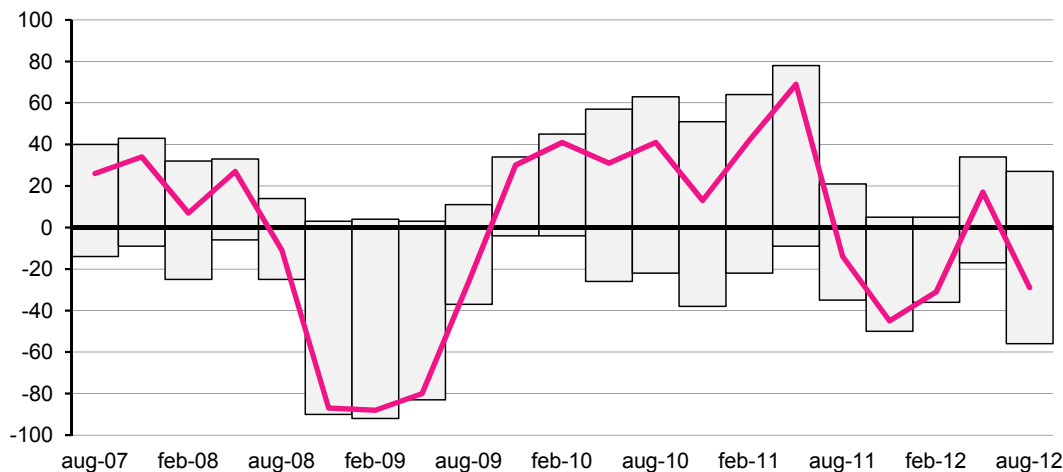
” Färre order både på export och här hemma för maskinindustrins svenska leverantörer.

tillverkare i Sverige. Sammantaget utvecklas nu ordervolymer mer negativt för de svenska leve-

rantörerna till maskinindustrin jämfört med de mer direkt exportinriktade sluttillverkarna.

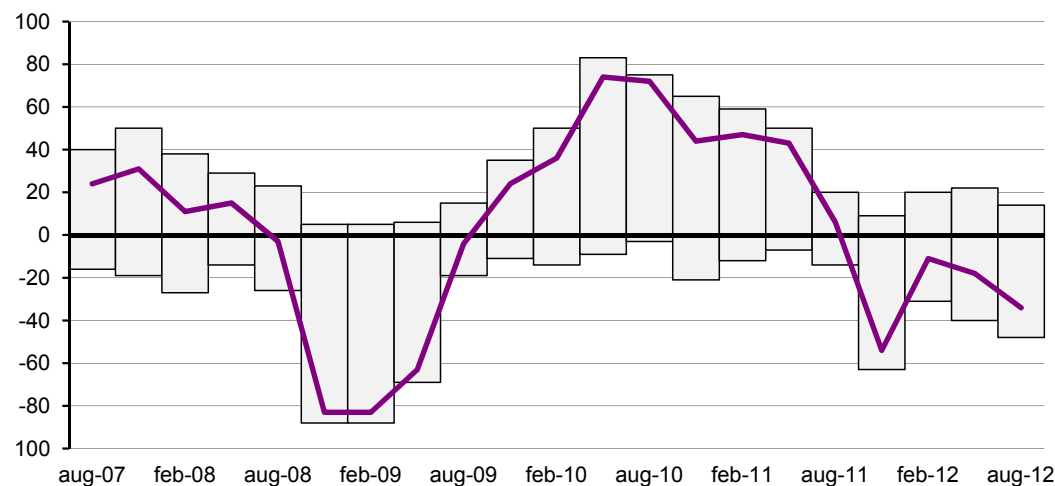
Färdigvarulagren som reducerades under andra kvartalet har ökat något. Allt fler anser dem nu som större än normalt samtidigt som betydligt färre företag än under föregående kvartal rapporterar små lager.

Exportorder för leverantörer till maskinindustrin kraftigt ned igen....

Andel företag som levererar till maskinindustrin (viktat med storleken på exportförsäljningen) som anger att ordergången på export det senaste kvartalet ökat (+) respektive minskat (-). Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer.

...och nedgången på hemmamarknaden tilltar

Andel företag som levererar till maskinindustrin (viktat med storleken på hemmamarknadsförsäljningen) som anger att order från hemmamarknaden det senaste kvartalet ökat respektive minskat. Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer.

Orderingången för **metallvaruindustrin** har vänt nedåt igen efter en tillfällig förbättring under årets andra kvartal. Nedgången gäller både export och hemmamarknad.

En tredjedel av företagen rapporterar minskade hemmaorder mot drygt vart tionde företag under föregående kvartal. Samtidigt rapporterar endast vart tjugonde företag ökade hemmaorder mot vart fjärde företag under andra kvartalet.

Från exportmarknaden redovisar metallvaruföretagen ett kraftigt omslag och återigen en minskad ordervolym efter den tillfälliga ökningen under andra kvartalet. Här är dock nedgången inte fullt så omfattande som för hemmamarknaden.

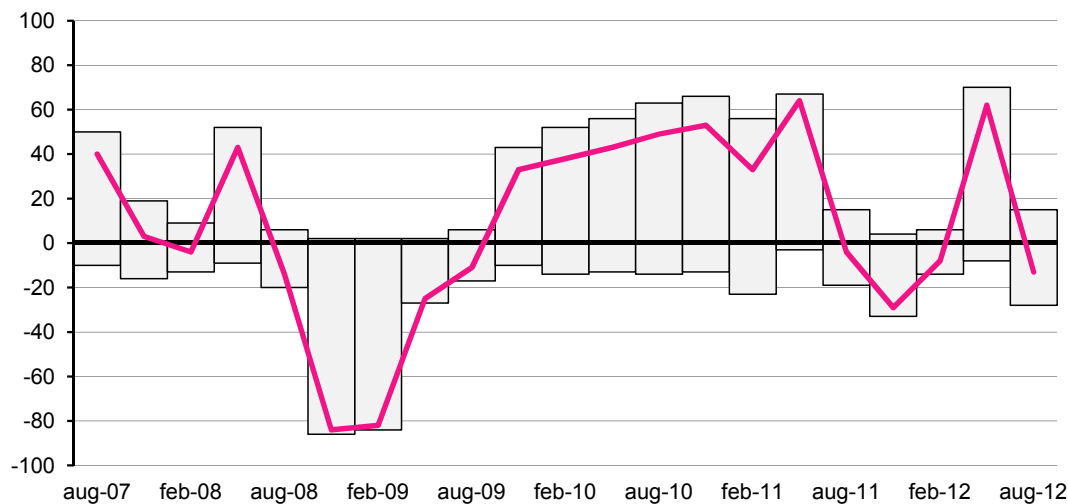
” Återigen nedåt för metallvaruindustrin efter tillfällig ökning tidigare i år.

För metallvaruindustrin har den sjunkande orderingången inneburit att

också orderstockens storlek försämrats i betydande grad.

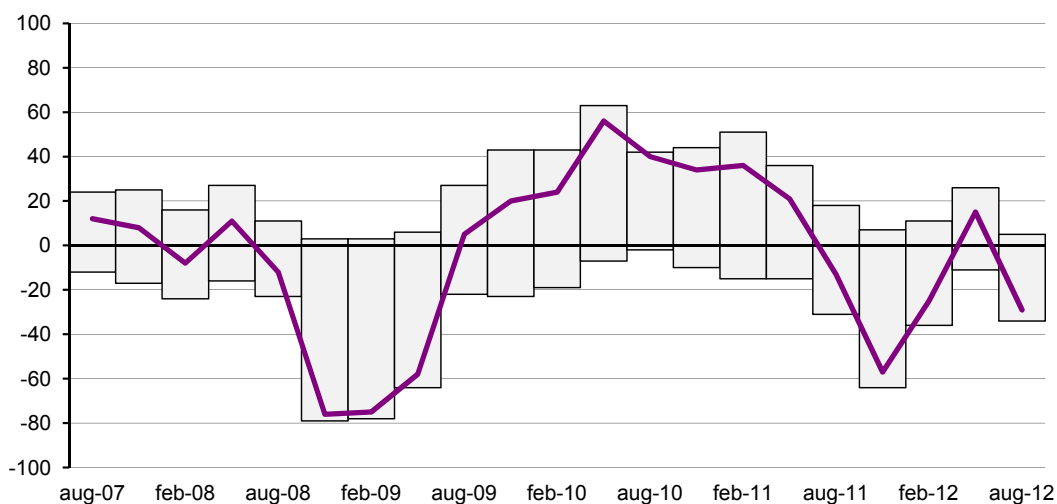
Renodlade metallbearbetande företag, som utför fräsning, borrar, bockning, ytbehandling m.m., rapporterar en minskad hemmaefterfrågan och därtill i relativt hög omfattning. Exportordervolymen är däremot oförändrad jämfört med andra kvartalet. Sammantaget är orderingången lägre än tidigare i år för dessa företag.

Exportorder för metallvaruföretag tillbaka på minus...

Andel metallvaruföretag (viktat med storleken på exportförsäljningen) som anger att orderingången på export det senaste kvartalet ökat (+) respektive minskat (-). Kurvan visar skillnaden netto (ökat-minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer.

...och så även på hemmamarknaden

Andel metallvaruföretag (viktat med storleken på hemmamarknadsförsäljningen) som anger att order från hemmamarknaden det senaste kvartalet ökat (+) respektive minskat (-). Kurvan visar skillnaden netto (ökat-minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer.

Leverantörer till bygg- och anläggningsindustri rapporterar minskad ordergång både på export och hemmamarknad.

Positivt är att ordergången på export visserligen minskar, men inte i samma höga omfattning som under andra kvartalet. Negativt är att ordergången på hemmamarknaden vänt ned. Vart fjärde företag rapporterar minskade hemmaorder och endast fyra procent en ökning.

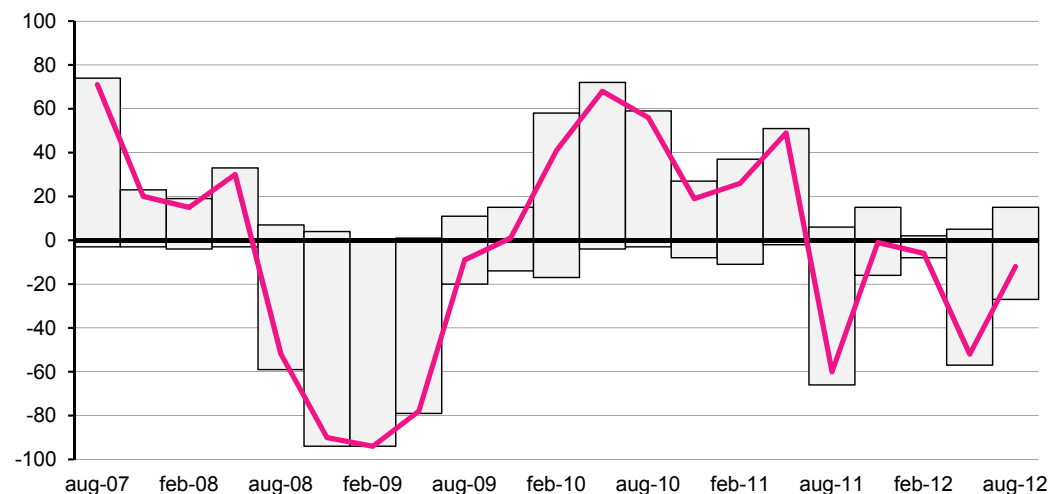
” **Ordergången fortsatt nedåt för leverantörer till byggindustrin.**

Att den sammanlagda ordergången faller i mindre omfattning än tidigare återspeglas i att företagen

uppfattar orderstockens storlek som inte fullt lika negativ som under andra kvartalet. Trenden under en längre period är dock en sjunkande orderstock.

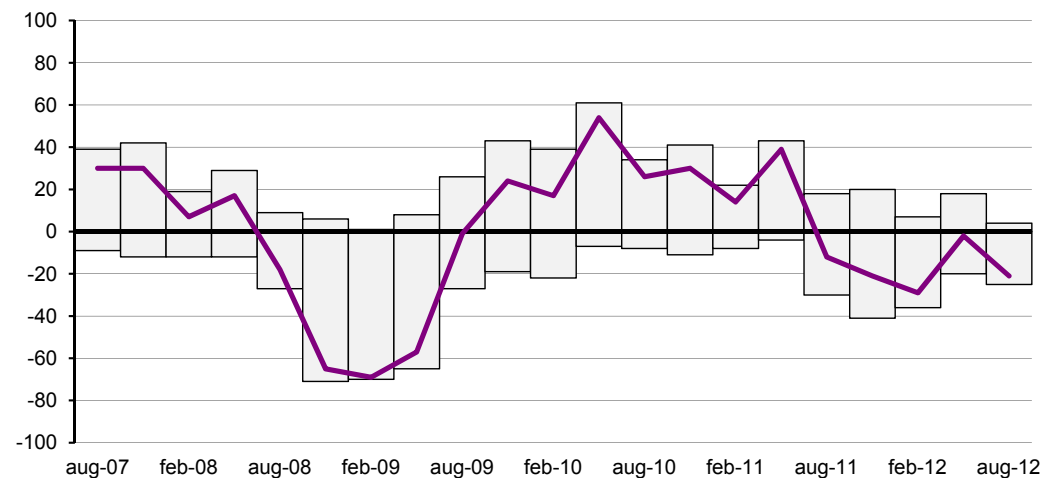
Färdigvarulagren har byggts upp något jämfört med föregående kvartal. Vart fjärde företag anser lagren som stora mot låga fyra procent för ett kvartal sedan.

Exportorder minskar ytterligare något för leverantörer till bygg- och anläggningsindustri...

Andel leverantörer till byggindustrin (viktat med storleken på exportförsäljningen) som anger att ordergången på export det senaste kvartalet ökat respektive minskat. Kurvan visar skillnaden netto (ökat-minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer.

...och vänder nedåt på hemmamarkanden

Andel leverantörer till byggindustrin (viktat med storleken på hemmamarknadsförsäljningen) som anger att order från hemmamarknaden det senaste kvartalet ökat respektive minskat. Kurvan visar skillnaden netto (ökat-minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa barometer.

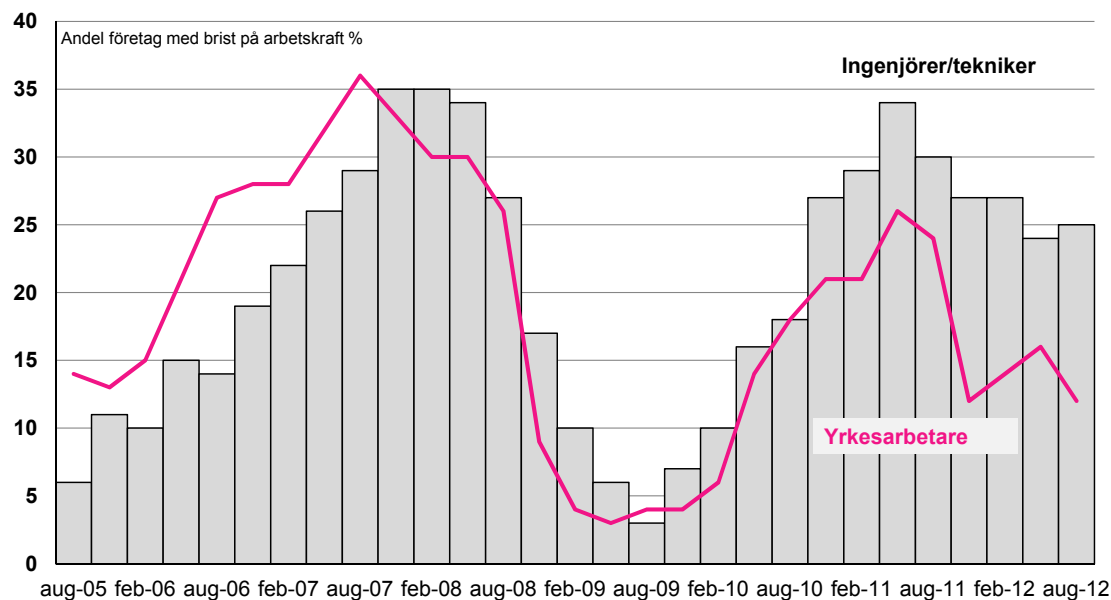
PERSONALLÄGET: BRED NEDGÅNG I BEHOVET AV YRKESARBETARE

Efter den mindre ökning i efterfrågan som noterades mellan första och andra kvartalet i år har andelen företag med brist på yrkesarbetare minskat till samma låga nivå som under sista kvartalet i fjol eller 12 procent. Nedgången är bred och omfattar hela teknikindustrin eller samtliga delbranscher, grupper av leverantörer och storleksgrupper.

Leverantörer till maskin- och till tele- och elektroindustrin, metallvaruföretag samt leverantörer till bilindustrin rapporterar de mest omfattande minskningarna. För leverantörer till bilindustrin är bristen nu den lägsta sedan vintern 2010 och omfattar bara nio procent av företagen. Bristen på yrkesarbetare i olika delbranscher är också mer generellt den lägsta på över två år.

Den i jämförelse med konjunkturläget högre bristen på ingenjörer, som föll tillbaka under andra kvartalet, ökar marginellt. Andelen företag med brist på ingenjörer uppgick till 25 procent jämfört med 24 procent föregående kvartal. Det är främst tillverkare av elmaskiner som rapporterar en ökad brist på ingenjörer. Även instrument- och maskinindustri rapporterar en ökad brist men i mindre omfattning.

Färre företag efterfrågar yrkesarbetare

Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer

Andel företag med brist på yrkesarbetare och tekniker/ingenjörer

	Metallvaruföretag	Maskinindustri	Lev. till maskinindustri	Elmaskiner	Lev. till tele- och elektroindustri	Instrumentindustri	Bil- och transportmedel	Lev. till bilindustri	Teknikföretag totalt
Yrkesarbetare									
feb-11	18	12	17	12	10	12	14	15	14
maj-12	21	16	25	14	20	5	18	17	16
aug-12	13	13	16	9	12	4	11	9	12
Tekniker/Ingenjörer									
feb-11	20	29	25	53	26	35	27	18	27
maj-12	19	31	26	31	29	14	21	20	24
aug-12	19	32	25	38	27	17	20	17	25

Aktuellt från Teknikföretagen

Teknikföretagens Konjunkturbarometer

ISSN 1403-9559

Utges i mars, juni, september och december

Teknikföretagen

Box 5510

114 85 Stockholm

Telefon 08-782 08 00

Fax 08-782 09 00

www.teknikforetagen.se

Teknikföretagen

Anders Rune

Telefon 08-782 08 36

anders.rune@teknikforetagen.se

Bengt Lindqvist

Telefon 08-782 08 34

bengt.lindqvist@teknikforetagen.se

Beställning av tryckt exemplar;

www.teknikforetagen.se

B

PORTO
BETALT
SVERIGE

KAPACITETSUTNYTTJANDET OFÖRÄNDRAT

Andelen företag med fullt kapacitetsutnyttjandet är oförändrat 35 procent. Siffran hålls upp tack vare ökningarna för tillverkare av elmaskiner, maskinindustrin och instrument, dvs de sektorer som ligger sent i konjunkturen. För flertalet branscher och företag sjunker utnyttjandet, exempelvis för bil- och transportmedelsindustri och för metallvaruföretagen. I transportmedelsindustrin är utnyttjandet nu det lägsta på två år.

För leverantörsföretag minskar utnyttjandet för samtliga grupper utom för leverantörer till bygg- och anläggningsindustri. Även här är det den grupp som ligger sent i konjunkturen som skiljer ut sig.

Kapacitetsutnyttjande är därmed kvar på en nivå vi brukar ha under lågkonjunkturer, undantaget för djupa recessioner som i början av 1990-talet eller senast under finanskrisen då nivåerna var extremt låga.

Andel företag med fullt kapacitetsutnyttjande

	aug-12	maj-12
Metallvaruföretag	27	29
Leverantörer till bygg- och anläggning	38	36
Maskinindustri	43	33
Leverantörer till maskinindustri	29	34
Elmaskiner	44	34
Leverantörer till tele- och elektro	34	37
Instrumentindustri	50	41
Bil- och transportmedelsindustri	31	37
Leverantörer till bilindustri	23	28
Totalt teknikföretag	35	35